

Helsinki
5.11.2025

Julistus

Visioista toimiin pyyntikalastuksen energiasiirtymässä

Helsingissä 4.–5. marraskuuta 2025 järjestetyssä konferenssissa käsiteltiin sitä, miten pyyntikalastuksen energiasiirtymässä edetään visioista toimiin. Pohjoismaiden ministerineuvosto rahoitti konferenssia, ja Suomi järjesti sen osana puheenjohtajakauttaan. Konferenssiin koontui eri sidosryhmiä jakamaan innovaatioita, yhdenmukaistamaan toimintapolitiikkoja ja kehittämään ratkaisuja yhdessä. Mukana oli toimialan johtajia, tutkijoita, asiantuntijoita, teknologian tarjoajia, ympäristöjärjestöjä ja päätöksentekijöitä.

Konferenssin ohjelmasta saatiin yleiskuva kalastuslaivastojen nykytilanteesta ja niiden mahdollisuuksista irtautua hiilestä. Siinä tuotiin esiin myös se, että on tärkeää rakentaa elinkelpoisia liiketoimintamalleja ja saada kalakannoista kestäviä ja terveitä. Lisäksi keskusteltiin kalastuspolitiikan ja kalastuslaivaston hallinnan merkityksestä sekä kalastuslaivastojen taloudellisista kannustimista. Keskustelussa käsiteltiin myös meriteollisuuden ja satamien energiaratkaisuja ja niiden merkitystä kalastusalalle.

Konferenssin järjestäjänä maa- ja metsätalousministeriö teki keskustelujen perusteella päätelmät ja korosti seuraavia toimia:

Siirtyminen uusiin energiamuotoihin

- Aktiivisia pyydyksiä käyttävät kalastusalukset voivat käyttää samoja polttoaineita ja hybridiratkaisuja kuin meriliikennealalla käytetään, mutta pienimuotoista kalastusta harjoittavat alukset turvautuisivat useammin sähköön (muiden lupaavien teknologioiden muassa).
 - Käynnistetään hankkeita ja tehdään investointeja, joiden avulla meriliikennealan ratkaisuja (polttoaineita, moottoreita, työntövoimaa jne.) voidaan ottaa käyttöön kalastusaluksissa, erityisesti avomerikalastuksessa ja/tai aktiivisten pyydysten käytössä. Tämä koskee myös ratkaisuja, joilla seurataan ja vähennetään energian käyttöä.

- Käynnistetään hankkeita ja tehdään investointeja, joiden avulla voidaan ottaa sähkön perustuvia ratkaisuja käyttöön rannikon läheisyydessä ja/tai seisovilla pyydöksillä kalastavien pienten kalastusalusten pääkäyttövoimana. Tämä koskee myös ratkaisuja, joilla seurataan ja vähennetään energian käyttöä.
- Käynnistetään hankkeita ja tehdään investointeja, joiden avulla voidaan parantaa uusien energiamuotojen tarjontaa, ja kehitetään kalasatamien sähköinfrastruktuuria sekä lainsäädäntöä niin, että aluksia voidaan ladata ja alusten akkuja käyttää verkon sähkölähteenä.
- Tehdään investointeja helposti saatavilla olevaan teknologiaan, joka vähentää päästöjä nopeasti ja parantaa energiatehokkuutta, ja käynnistetään sitä koskevia hankkeita (esim. energiankäytön valvonta, kalalaskurit, reitin optimointi, kalasatamien latausinfrastruktuuri, modulaaristen järjestelmien asentaminen parannusten mahdollistamiseksi jne.).
- Perustetaan kalastuspolitiikan sääntelyn testiympäristö, jotta uutta kontrolloitua teknologiaa ja innovaatioita koskeva testausympäristö saadaan käyttöön.

Kalakantojen elvyttäminen

- Säädelään ja hyödynnetään kalakantoja vastuullisesti ja tieteen pohjalta siten, että kalakannat ovat kestävyyskyisiä ja terveitä ja että pyyntiponnistussyksikköä kohti saatu saalis (CPUE) kasvaa samalla, kun pyyntiprosessissa käytetty polttoaine vähenee.

Taloudelliset kannustimet

- Energiasiirtymä edellyttää suuria investointeja yksityisistä ja julkisista lähteistä, mutta lisäksi tarvitaan tulevaisuuden tarpeisiin mukautettuja toteuttamiskelpoisia liiketoimintamalleja, jotta toimialan sosioekonomisia olosuhteita voidaan parantaa.
 - Pannaan liikkeelle ja tarjotaan riittävää ja kohdennettua julkista ja yksityistä rahoitusta sekä alusten että satamien energiasiirtymähankkeisiin tehtäviin investointeihin sekä TKI-investointeihin edistämättä liikakalastusta ja varmistamalla tasapuoliset toimintaedellytykset.
 - Muutetaan viipymättä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston ja kansallista kalastuksen julkista rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä, jotta siirtymää voidaan vauhdittaa investointien ja TKI:n avulla.
 - Varmistetaan vakaa investointiympäristö yksityisten investointien houkuttelemiseksi.

- Analysoidaan verojärjestelmiä, mukaan lukien vapautuksia, jotta voidaan yksilöidä välillisiä tai välittömiä varoja, jotka on suunnattava pyyntikalastuksen energiasiirtymän tukemiseen.
- Laaditaan lainsäädäntöä tai järjestelyjä, joiden nojalla kalastusyrietykset voivat käyttää toimijakohtaisia siirrettäviä käyttöoikeuksia tai siirrettäviä kalastuskiintiöitä vaakuutena rahoituslaitosten antamille energiasiirtymälainoille.

Laivastojen hallinta

- Kalastuslaivaston kapasiteetin sääntely haittaa energiasiirtymässä etenemistä.
 - Uudistetaan kapasiteettia koskevia määräyksiä ja määritelmiä laivastojen energiasiirtymän edistämiseksi niin, että ylikapasiteettia ei kehity, ja otetaan huomioon alueelliset näkökohdat ja eri laivastonosien tilanne.
 - Varmistetaan, että kalastusta säädellään suurimpien sallittujen saaliiden (TAC) mukaisesti ja tehokkailla tarkastuksilla kestävän siirtymän aikaansaamiseksi.

Ammattitaitoisen työvoiman ja yhteistyön varmistaminen

- Ammattitaitoinen työvoima on ratkaisevan tärkeää kalastusaluksilla, satamissa ja telakoilla.
 - Tuetaan toimialan yhteistyötä ja koulutusta parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja tietämyksen siirtämiseksi.

Elintarvikkeina käytettävien vesieläinten kulutus

- Elintarvikkeina käytettävissä vesieläimissä on runsaasti ravintoaineita, niiden kasvihuonekaasujalanjälki on huomattavasti pienempi kuin muiden eläinproteiinien, ja niiden avulla ruokavaliosta voidaan saada aiempaa terveellisempi.
 - Edistetään kalojen kulutusta vuoden 2023 pohjoismaisten ravitsemussuositusten ja kansallisten ravitsemussuositusten mukaisesti.

Konferenssin järjestäjä suosittelee näitä päätelmiä ja toimia sekä viranomaisille että sidosryhmille pyyntikalastuksen alalla.